

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”
FAKULTETI EKONOMIK

Agnesa Krasniqi Përvetica

**Vlerësimi i efijencës së kostove në sektorin bankar të
vendeve të Ballkanit Perendimor**

PUNIMI I DOKTORATËS

Prishtinë, 2024

UNIVERSITY OF PRISHTINA “HASAN PRISHTINA”
FACULTY OF ECONOMY

Agnesa Krasniqi Përvetica

**Assesment of cost efficiency in the banking sector
of the Western Balkan countries**

DOCTORAL THESIS

Prishtina, 2024

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”
FAKULTETI EKONOMIK

Agnesa Krasniqi Përvetica

**Vlerësimi i eficiencës së kostove në sektorin
bankar të vendeve të Ballkanit Perëndimor**

PUNIMI I DOKTORATËS

Mentori(ët):
Skender Ahmeti

Prishtinë, 2024

Abstrakti

Sektori bankar në vendet e Ballkanit Perëndimor, i përbërë nga Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova, Maqedonia e Veriut, Mali i Zi dhe Serbia, luan një rol vendimtar në formësimin e trajktoreve ekonomike brenda këtij rajoni të larmishëm dhe dinamik. Ky hulumtim nis një ekzaminim gjithëpërfshirës të efikasitetit të kostos brenda sektorit bankar, me synimin për të zbardhur përcaktuesit e ndërlikuar që ndikojnë në efektivitetin operacional. Studimi përdor një analizë të regresionit Tobit, duke përfshirë një spektër variablash të tillë si Kthimi nga Asetet (ROA), Kthimi nga Ekuiteti (ROE), Neto Marzha e Fitimit (NPM) dhe Bruto Marzha e Fitimit (GPM) që përfaqësojnë performancën financiare, kurse variablat e pavarura janë të ndara në variabla specifike të bankës, makroekonomike dhe variabla të kontrollit.

Objektivi kryesor është të ofrojë një kuptim të nuancuar të forcave që nxisin ose pengojnë efikasitetin e kostos në bankat e Ballkanit Perëndimor. Kjo analizë ka rëndësi jo vetëm nga një këndvështrim akademik, por edhe për informimin e politikëbërësve, organeve rregullatore dhe institucioneve bankare. Hulumtimi pranon kompleksitetin historik, ekonomik dhe politik të rajonit, duke synuar të kapërcejë hendekun midis kërkimit teorik dhe rëndësisë praktike. Shtrirja e studimit shtrihet përtej eksplorimit statistikor për të ofruar njohuri të zbatueshme. Duke shqyrtuar rrjetin e ndërlikuar të variablave, hulumtimi kërkon të kontribuojë në proceset e vendimmarrjes strategjike të palëve të interesuara në vendet e Ballkanit Perëndimor. Ndërsa këto vende aspirojnë të arrijnë qëndrueshmëri financiare dhe rritje të qëndrueshme përballë integritit rajonal dhe globalizimit, të kuptuarit e efikasitetit bankar shfaqet si një faktor kritik. Në përmbledhje, kjo temë pozicionohet si një vlerësim kryesor në përcaktuesit e efikasitetit të kostos në sektorin bankar të Ballkanit Perëndimor. Ai aspirojnë të plotësojnë boshllëqet në literaturën ekzistuese, të sfidojnë mençurinë konvencionale dhe të sigurojnë një bazë për politikëbërjen e bazuar në prova në peizazhin gjithnjë në zhvillim të industrisë bankare të Ballkanit Perëndimor.

Abstract

The banking sector in the Western Balkan countries, comprising Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, and Serbia, plays a crucial role in shaping economic trajectories within this diverse and dynamic region. This research embarks on a comprehensive examination of cost efficiency within the banking sector, with the aim of unraveling the intricate determinants that influence operational effectiveness. The study uses a Tobit regression, including a spectrum of variables such as Return on Assets (ROA), Return on Equity (ROE), Net Profit Margin (NPM) and Gross Profit Margin (GPM) that represent financial performance, while the independent variables are divided into bank-specific, macroeconomic and control variables. The primary objective is to provide a nuanced understanding of the forces that drive or hinder cost efficiency in Western Balkan banks. This analysis holds significance not only from an academic perspective but also for informing policymakers, regulatory bodies, and banking institutions. The research acknowledges the region's historical, economic, and political complexities, aiming to bridge the gap between theoretical inquiry and practical relevance. The study's scope extends beyond statistical exploration to offer actionable insights. By scrutinizing the intricate web of variables, the research seeks to contribute to the strategic decision-making processes of stakeholders in the Western Balkan countries. As these nations aspire to achieve financial resilience and sustainable growth in the face of regional integration and globalization, understanding banking efficiency emerges as a critical factor. In summary, this research positions itself as a pivotal inquiry into the determinants of cost efficiency in the banking sector of the Western Balkans. It aspires to fill gaps in the existing literature, challenge conventional wisdom, and provide a foundation for evidence-based policymaking in the ever-evolving landscape of the Western Balkan banking industry.